

Examenverslag van bedrijfseconomie vwo, eerste tijdvak (2026)

Beste leerling,

In dit examenverslag voor leerlingen proberen we een zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vraag:
In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus behandelde kennis & vaardigheden?

Om een zo duidelijk mogelijk verslag te maken, hebben we de vragen onderverdeeld in vier categorieën.

- I. Algemene (niet-vakgerelateerde) kennis & vaardigheden
- II. Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag
- III. Een-stapje-extra-vraag
- IV. Niet voorgekomen in de cursus

De eerste categorie doet een beroep op algemene basisvaardigheden, welke we bekend veronderstellen. Categorie II en III zijn vragen die op te lossen zijn met de kennis en vaardigheden die je op de cursus geleerd hebt. De laatste categorie vragen is op de cursus niet aan bod gekomen. In *bijlage 1*, achteraan dit document, vind je een nadere toelichting van deze categorieën.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze categorieën niets zeggen over de moeilijkheidsgraad van een vraag. Een vraag die rechtstreeks op te lossen valt met kennis en vaardigheden uit de cursus (categorie II) kan best een pittigere opgave zijn dan een vraag die niet is voorgekomen tijdens de cursus (categorie IV).

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit examenverslag, dan horen we dit uiteraard heel graag! Je mag ons hier altijd over mailen op info@sslleiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans Huibregtse

opgave	vraag	aantal punten	categorie vraag	toelichting categorie keuze:
1	1	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Swot-analyse' van de uitleg 'Ondernemen & Marketing' is een stappenplan besproken om te bepalen bij welke letter van de SWOT iets hoort. Dit stappenplan kon je gebruiken om deze vraag te beantwoorden. Tijdens de cursus heb je hier ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij opgave 205.
	2	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Balans' van de uitleg 'Balans & beoordelen' zijn de drie vormen van vaste activa met voorbeelden van balansposten bij elke vorm besproken. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
	3	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? De formule voor het berekenen van de 'quick ratio' stond gegeven op het formuleblad bij het onderdeel 'Kengetallen' dat je tijdens de cursus hebt gekregen. Door deze formule in te vullen kon je deze vraag beantwoorden. Het kon hierbij helpen om de balans eerst op te delen in categorieën, zoals besproken in de examentip in de uitleg 'Beoordelen'. Het berekenen van kengetallen heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij opgave 12.
	4	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Kengetallen' van de uitleg 'Balans en Beoordelen' is een examentip besproken over dat je bij het beredeneren van kengetallen altijd moet benoemen wat er gebeurt met de teller, noemer en het kengetal zelf. Door deze examentip toe te passen, kon je deze vraag beantwoorden. Je hebt hiermee ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij opgaven 14 en 15.
2	5	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op de begrippenlijst van de uitleg 'Ondernemen & marketing' werd het vijfkrachtenmodel van Porter toegelicht. Daar staat dat de macht van afnemers wordt beïnvloed door hoe afhankelijk het bedrijf is van een paar grote afnemers. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
	6	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Voor deze vraag kon je gebruikmaken van je algemene lees- en redeneervaardigheden. Door het oude plan en het nieuwe plan met elkaar te vergelijken, kon je een risico bedenken wat is afgenomen voor het bedrijf. Het was hierbij belangrijk om net zo lang uit te leggen totdat je geen 'waarom' meer kon vragen, zoals besproken in 'Stappenplan examensom'.
	7	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? Tijdens het blokje 'Omzet & kosten' heb je geoefend met verschillende voorbeelden van constante kosten. De extra denkstap die je hier zelf kon zetten, was bedenken met wat voor constante kosten je te maken hebt bij het produceren van oude kaas.

	8	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Prijs' van de uitleg 'Omzet & kosten' is besproken hoe je de kostprijs van een product berekent. Door de formule van de constante kosten per product te gebruiken en hier de variabele kosten bij op te tellen, kon je de kostprijzen berekenen en daarmee de eerste twee punten scoren. Het derde punt kon je verdienen door de formule voor het berekenen van het 'verkoopresultaat' te gebruiken, die is besproken in het onderdeel 'Structuur resultaten' van de uitleg 'Resultatenanalyse'.
	9	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Contract' van de uitleg 'Personeelsbeleid' is in een examentip besproken dat de 'individuele arbeidsovereenkomst' alleen mag afwijken van de 'cao' in het voordeel van de werknemer. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
	10	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Loon' van de uitleg 'Personeelsbeleid' is de formule voor het berekenen van de loonkosten voor de werkgever besproken. Door deze formule in te vullen, kon je deze vraag beantwoorden. Het kon hierbij helpen alle periodes én alles met "per" te markeren in de tekst, zoals besproken in de uitleg 'Stappenplan examensom'. Het berekenen van loonkosten heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij opgave 231.
	11	4	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Bij het onderdeel 'Budgetresultaat' van de uitleg 'Resultatenanalyse' zijn de formules voor het berekenen van het 'prijsresultaat' en 'bezettingsresultaat' besproken. Door deze formules te gebruiken kon je het totale 'budgetresultaat' berekenen. Het berekenen van het 'budgetresultaat' aan de hand van meerdere deelresultaten heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij opgave 163.
	12	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Structuur resultaten' van de uitleg 'Resultatenanalyse' is besproken dat het 'werkelijke resultaat' bestaat uit het 'verkoopresultaat' en 'budgetresultaat'. Met deze informatie en je antwoorden op vraag 8 en 11 kon je het eerste deelpunt scoren. Ook kon je dit resultaat berekenen door de opbrengsten min de kosten te doen, zoals besproken in de uitleg 'Omzet & kosten'. Voor de laatste twee deelpunten kon je gebruikmaken van de gegevens in de tekst om het resultaat en de procentuele daling te berekenen. Het kon hierbij helpen om de percentages en gegevens te markeren die te maken hadden met het einddoel van de vraag, zoals besproken in de uitleg 'Stappenplan examensom'. Tijdens de cursus kon je oefenen met het berekenen van procentuele verandering, bijvoorbeeld bij opgave 5 van de voorbereidende opgaven.
3	13	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Kengetallen' van de uitleg 'Balans en Beoordelen' is in een examentip besproken dat banken risico lopen dat bedrijven hun schulden niet meer kunnen betalen en failliet gaan als ze een slechte 'solvabiliteit' en 'liquiditeit' hebben. Met deze kennis kon je beredeneren dat de kosten van oninbare debiteuren afnemen als banken dit risico beter kunnen inschatten.
	14	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Marketinginstrumenten' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' zijn de vier P's van 'de marketingmix' besproken. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden. Tijdens de cursus heb je ook kunnen oefenen met 'de marketingmix', bijvoorbeeld bij opgave 206 of 213.

	15	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Het eerste punt kon je verdienen door het resultaat na belasting te berekenen aan de hand van de gegeven tarieven in de tekst. Dit is ook besproken in het voorbeeld van het onderdeel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties'. Om het 'dividend per aandeel' te berekenen, kon je eerst het aantal geplaatste aandelen berekenen met de formule die is besproken bij het onderdeel 'Balans' van de uitleg 'Aandelen & obligaties'. Om het tweede punt te verdienen kon je met het aantal geplaatste aandelen het 'dividend per aandeel' berekenen, zoals besproken in de examentip in dezelfde uitleg. Het laatste punt kon je verdienen door de formule van het 'dividendrendement' te gebruiken, die gegeven staat op het formuleblad dat je tijdens de cursus hebt gekregen.
	16	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Begrippen' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken dat aandeelhouders risico lopen doordat de koers kan schommelen en het 'dividend' afhankelijk is van hoeveel winst er wordt gemaakt. In het blokje 'Sparen' is besproken dat je 'interest' krijgt over het geld op je spaarrekening. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
4	17	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op de begrippenlijst die je tijdens de cursus hebt gekregen bij het onderdeel 'Balans & beoordelen' stonden de begrippen 'leverancierskrediet' en 'afnemerskrediet' uitgelegd. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
	18	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Debiteuren/crediteuren' van de uitleg 'Financiële verslaggeving' is besproken hoe je de ontvangsten kan berekenen in een bepaalde periode als je te maken hebt met 'debiteuren' of 'crediteuren' die betalen met een 'krediettermijn'. Ook is besproken bij het onderdeel 'Begrippen' dat de ontvangsten altijd inclusief btw zijn. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
	19	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op de begrippenlijst bij het onderdeel 'Ondernemen & marketing' stond het begrip 'stakeholder' uitgelegd, waar "Wings" in deze opgave een voorbeeld van was. Tijdens de cursus heb je kunnen oefenen met wat de gevolgen zijn van faillissement voor 'stakeholders', bijvoorbeeld bij opgave 194.
5	20	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Bij deze vraag kon je gebruikmaken van je algemene kennis en leesvaardigheden. Door de bron te lezen kon je meer te weten komen over wat 'crowdfunding' is en hier vervolgens zelf een voordeel bij bedenken.
	21	1	IV	Niet voorgekomen op de cursus: In de cursus is niet besproken dat het 'recht van hypotheek' alleen kan worden gegeven op onroerende goederen, omdat dit grotebakstof is.
	22	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Financiële verslaggeving' is besproken dat alle balansposten exclusief btw zijn, behalve 'debiteuren' en 'crediteuren'. Deze kennis kon je gebruiken voor het invullen van de balans. Tijdens de cursus heb je ook kunnen oefenen met het opstellen van de balans, bijvoorbeeld bij opgave 43 of 48.

	23	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Kengetallen' van de uitleg 'Balans & beoordelen' is besproken dat je voor het berekenen van 'kengetallen' eerst de balans kan opdelen in categorieën. Door dit te doen en de formule uit de bron te gebruiken, kon je de 'solvabiliteit' berekenen.
	24	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Annuïteit' van de uitleg 'Lenen' is een stappenplan besproken voor het berekenen van de 'interest', 'aflossing' en 'nieuwe schuld' bij een 'annuïteitenlening'. Door dit stappenplan twee keer toe te passen, kon je deze vraag beantwoorden.
	25	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het onderdeel 'Afschrijving' van de uitleg 'Omzet & kosten' is de formule voor het berekenen van 'afschrijvingskosten' besproken. De extra denkstap die je hier kon zetten, was dat je zelf de 'aanschafwaarde' kon berekenen door te bepalen dat er al drie jaar was afgeschreven op de balans van 1 januari 2026, waardoor er nog 64% over was. Met deze kennis kon je deze vraag beantwoorden.
		2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? De interestkosten van de 'crowdfunding lening' kon je berekenen door het stappenplan toe te passen, dat is besproken bij het onderdeel 'Lineair' van de uitleg 'Lenen'. Hier kon je het derde punt mee verdienen. Het laatste punt kon je verdienen door alle kosten bij elkaar op te tellen en dit van de opbrengsten af te trekken om het resultaat te berekenen, zoals besproken in de uitleg 'Financiële verslaggeving'.
	26	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op het formuleblad dat je tijdens de cursus hebt gekregen stond de formule voor het berekenen van de 'cashflow' gegeven bij het onderdeel 'Rentabiliteit'. Door hiermee de 'cashflow' te berekenen en deze in te vullen in de gegeven formule in de vraag kon je deze vraag beantwoorden.
	27	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Voor deze vraag kon je gebruikmaken van je algemene leesvaardigheden. Het kon hierbij helpen om de gegevens die te maken hebben met het einddoel van de vraag te markeren in de tekst en je eigen antwoorden, zoals besproken in de uitleg 'Stappenplan examensom'.
6	28	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het onderdeel 'Meerdere stortingen' van de uitleg 'Sparen' is een stappenplan besproken voor hoe je een 'contante waarde' kan berekenen aan de hand van de somformule. Door dit stappenplan toe te passen, kon je de contante waarde op 1 februari 2025 van de toekomstige annuïteiten berekenen.
		1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Voor het laatste punt kon je gebruikmaken van je algemene lees- en rekenvaardigheden. Het kon hierbij helpen om de gegevens in de tekst te markeren die te maken hebben met het einddoel van de vraag, zoals besproken in 'Stappenplan examensom'.

	29	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Voor het berekenen van de eindwaarde van het bedrag op de spaarrekening op 1 november 2025 kon je gebruikmaken van het stappenplan dat is besproken bij het onderdeel 'Enkele storting' van de uitleg 'Sparen'. Hier kon je het eerste punt mee verdienen. De laatste twee punten kon je verdienen door het stappenplan te gebruiken dat is besproken in het onderdeel 'Schenken & erven' van de uitleg 'Financiële zelfredzaamheid'. Het berekenen van schenk- of erfbelasting heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij opgave 173.
				61

verdeling per categorie:

categorie	aantal punten	percentage
I	6	10%
II	51	84%
III	3	5%
IV	1	2%
	61	100%

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus opgedane kennis & vaardigheden?

Dit gold voor: 98% van de vragen (namelijk categorie I, II en III).

Categorie I: Algemene (niet-vakgerelateerde) kennis & vaardigheden

Dit betreft de volgende vragen: vragen waarbij een beroep wordt gedaan op algemene kennis & vaardigheden. Dit zijn kennis & vaardigheden die niet zijn opgenomen in de eindtermen in de syllabus.

Categorie II: Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen die letterlijk voorkomen in de uitleg (in de uitleg of in een klassikaal voorbeeld);
- Vragen die letterlijk met een stappenplan op te lossen zijn;
- Vragen die vergelijkbaar zijn met opgaven uit de opgavebundel die vrijwel altijd worden opgegeven door de hoofddocent;
- Theorievragen die niet worden behandeld op de cursus, maar die we je van tevoren via de vakkenpagina geadviseerd hebben te leren (uit bijv. Samengevat);
- Vragen die vergelijkbaar zijn met vragen uit de voorbereidende opgaven.

Categorie III: Een-stapje-extra-vraag

Dit betreffen vragen waarbij je, de naam zegt het al, een stapje extra moet zetten. Oftewel: je moest je kennis en vaardigheden behandeld tijdens de cursus combineren met een stukje 'inzicht'. Bijvoorbeeld:

- Je moet net even buiten het stappenplan om denken;
- Je moet informatie uit de tekst halen om een bepaalde variabele voor een formule of berekening uit te rekenen.

Categorie IV: Niet voorgekomen op de cursus

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen over grotebakstof (examenstof die niet behandeld is tijdens de cursus). De stof is niet voorgekomen in de standaard opgegeven opgaven, de voorbereidende opgaven of opgegeven stof op de vakkenpagina.
- Vragen waarvan je redelijkerwijs niet kon vaststellen dat het om een op de cursus behandeld concept in een andere context gaat.